

Posudek diplomové práce

Jan Jelínek: Mezi křížem a kalichem. Tisk Československé strany lidové v čase Marmaggiho aféry, Praha 2024, 105 s., diplomová práce na Ústavu českých dějin FF UK.

O tématu diplomové práce měl Jan Jelínek relativně brzy jasno. Přesto se však realizace jeho záměru protahovala. Nakonec předkládá diplomovou práci k obhajobě v posledním možném termínu, přičemž teprve až v posledních několika měsících jsem začal mít přesnější představu o tom, jak svůj badatelský záměr uchopí. Ne, že by kol. Jelínek neprezentoval dílčí pokroky v psaní v rámci diplomového semináře. Stejně tak byl se mnou coby vedoucím práce v průběžném kontaktu. Teprve až skládáním jednotlivých, průběžně psaných kapitol, respektive jejich propojováním v pokud možno koherentní celek, však začalo být z mého pohledu zřejmé, jakým směrem nakonec Jan Jelínek svou práci definitivně povede. Či lépe, k jakému cíli nakonec hodlá dojít.

V konečném vyznění je práce Jana Jelínka *Mezi křížem a kalichem* o tisku Československé strany lidové v čase Marmaggiho aféry dílem ambiciózním. Aniž bych zabíhal do detailů struktury a obsahu textu, soudím, že nebylo vůbec samozřejmé, k jakému výsledku (a dojmu na straně čtenáře) se autor dobere svým rozhodnutím sledovat zmíněný tisk lidové strany v exponované době mezi vypuknutím zmíněné aféry a parlamentními volbami v roce 1925, přičemž mu primárně nešlo o sledování dané causy jako takové. Ta mu byla spíše příležitostí, v jejímž rámci si na lidovecký tisk takříkajíc posvětil. Situaci nicméně chápu tak, že právě exponovanost momentu, tj. vypuknutí aféry, bylo pro lidovecké kruhy výzvou k hledání své pozice.

Práce Jana Jelínka je informačně hutným a bohatým textem. Autor se zaměřil na zmiňovaný lidovecký tisk s úmyslem provést detailní analýzu stránek vybraných titulů. Sledoval přitom témata, která lze považovat za klíčová pro utváření lidovecké identity (respektive hledání a upřesňování vlastní pozice) ve sledované době, nad níž nejen pomyslně zavlál husitský prapor. Výzkum uchopil kol. Jelínek konceptuálně, pojal jej jakožto diskurzivní analýzu. Ve své snaze byl inspirován přívětivým pojetím diskurzivní analýzy, kterou českým čtenářům představila ve své knize *Mezi Východem a Západem* německá historička Christiane Brenner. S odstupem času však nyní přemýšlím, zda by vlastně pro zvolené téma nebylo praktické detailněji se zamyslet

nad místem a rolí tisku v prostředí meziválečného Československa, přinejmenším z hlediska prostředku re-produkce (politického) vědění. Ne, že by se Jan Jelínek této problematice nedotkl. Celistvější vyjádření před samotným textem by však možná mohlo podtrhnout, respektive náležitě uvést další kapitoly.

Práce má přehlednou strukturu, je psána kultivovaným jazykem. I přes množství dílčích informací se v jejím obsahu čtenář neztrácí. Kvituji autorovu píli a zaujetí, s nimiž procházel sledovaný tisk. Jsem rád, že text v závěru zakončuje konkrétní interpretací a tudíž se jeho diskurzivní analýza nevyčerpává pouze evidencí dílčích sdělení. Na tomto místě by jistě bylo vhodné položit pisateli problematizující otázky, pravdou však je, že řadu dílčích problémů jsme řešili v rámci dokončování jednotlivých kapitol i finalizace celého textu. Opět s odstupem času se však chci zeptat: V čem vidí autor ve vztahu k zvolenému tématu silné a slabé stránky použité metody diskurzivní analýzy? Co autorovi daná metoda umožnila, v čem vidí její přínos a co naopak „zatemnila“?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 30. ledna 2024

doc. PhDr. Jan Randák, Ph.D.